

Tiehallinto, Vaasan tiepiiri
Korsholmanpuistikko 44
65100 Vaasa

Viite
Hänvisning

Lausuntopyyntönne, saapunut 17.10.2006
Hanke Valtatie 8 parantaminen välillä Kotiranta (Vaasa)- Stormossen (Mustasaari)
Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Asia
Ärende

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Tiehallinto, Vaasan tiepiiri on 16.10.2006 toimittanut Länsi-Suomen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain (468/1994, muutos 267/1999, muutos 458/2006) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (kaksikielinen) hankkeesta, jonka tavoitteena on toimiva ja liikenneturvallinen liikennetarkaisu tieosuudelle Vaasan Kotirannan ja Mustasaaren Stormossenin väliselle tieosuudelle. Lausuntopyyntökirje arviointiohjelmasta on saapunut ympäristökeskukseen 17.10.2006.

1. HANKETIEDOT JA YVA- MENETTELY

Hankkeen nimi

Valtatien 8 parantaminen välillä Kotiranta- Stormossen, Vaasa, Mustasaari

Hankkeesta vastaava

Tiehallinto, Vaasan piiri, Korsholmanpuistikko 44, 65100 VAASA

Hankkeesta vastaavan konsultti

Ramboll Finland Oy, PL 3, Piispanmäentie 5, 02241 ESPOO

Yhteysviranomainen

Länsi-Suomen ympäristökeskus, PL 262, 65101 VAASA

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA- menettely alkaa kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle.

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan.

Yhteysviranomaisen antamassa lausunnossa esitetään, miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta ja kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. YVA- menettely päättyy, kun yhteysviranomaisen toimittaa lausuntonsa ja muiden kannanotot hankkeesta vastaavalle. Valtatie 8 Kotiranta- Stormossen- hankkeen arviointiselostus on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2007 lopulla.

Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee aikanaan liittää tarvittaviin lupahakemusasikirjoihin.

Ohikulkutie on ollut tiehallinnon suunnitelmissa yli kymmenen vuotta. Tiesuunnitelman lainvoimaisuus päättyi vuonna 2005. Sen vanhentumisen johdosta aloitetaan suunnittelu uudestaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä.

Tämän hankkeen arviointimenettely perustuu ympäristövaikutusten arvioinnista annettuun lakiin (468/1994, muutos 267/1999, muutos 458/2006).

YVA- lain mukaan arviointimenettelyä voidaan yksittäistapauksissa soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4§:ssä tarkoitettuun hankkeeseen tai hankkeen olennaiseen muutokseen.

Länsi- Suomen ympäristökeskus esitti kirjeessään 10.4.2006 YVA- lain 4§:n 2 momentin ja 6§:n 1 momentin nojalla, että ympäristöministeriö tekee asiaa koskevan päätöksen.

Ympäristöministeriö on päätöksellään YM1/553/2006 17.5.2006 todennut, että hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ja että hankkeen ympäristövaikutukset kohdistuisivat ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, sekä kasvillisuuteen, eliöihin, pohjaveteen, yhdyskuntaraken- teeseen, maisemaan ja kaupunkikuvaan.

Uusin YVA- lain muutos tuli voimaan 1.9.2006. Soveltamissäännöksen mukaan tämän muutoksen voimaan tullessa voimassa olevaa lakia sovelletaan edelleen sellaiseen 4§:n 2 momentin soveltamista koskevaan ympäristöministeriön päätökseen, joka on tehty tai annettu ennen tämän lain voimaantuloa.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Hankkeen suunnittelun eteneminen, tarvittavat luvat ja päätökset sekä aikataulu riippuvat toteutettavasta vaihtoehdosta. Tiehallinto tekee päätökset jatkosuunnittelusta YVA- menettelyn jälkeen.

Hankkeen tekninen jatkosuunnittelu edellyttää maantielain mukaista käsittelyä ja hyväksymispäätöksiä sekä yleissuunnitelmasta että tiesuunnitelmasta. Hyväksymispäätökset tekee joko Tiehallinto tai liikenne- ja viestintäministeriö.

Muita lupatarpeita ei ole ohjelmassa vaan todetaan että ne selvitetään tarkemmin arviointiselostusvaiheessa ja/ tai tiesuunnitteluprosessin yhteydessä. Tarvittavia lupia ja päätöksiä voivat olla esimerkiksi mahdolliset kaavamuutokset, maa- aineslain mukaiset luvat, ympäristöluvat, rakentamisen aikaiset luvat jne.

Vaihtoehto 2 ja mahdollisesti vaihtoehto 1 edellyttävät, että hankkeelle saadaan lupa poiketa Luonnonsuojelulain 49§ mukaisesta kiellosta hävittää ja heikentää liito- oravan lisääntymis- ja levähdys- paikkoja.

Hanketta koskevilla viranomaisten lupa- tai siihen rinnastettavissa muissa päätöksissä on esitettävä, miten ympäristövaikutusten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja asetuksen mukaisesti Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan virallisilla ilmoitustauluilla

23.10.- 30.11. 2006 välisen ajan ja ollut nähtävillä tiehallinnon ja ympäristöhallinnon internet- sivuilla. Kuulutus arviointiohjelman nähtävillä olosta on julkaistu 20.10.2006 sanomalehdissä Pohjalainen ja Vasabladet. Yleisötilaisuus arviointiohjelman luonnosvaiheessa järjestettiin 27.9.2006 Mustasaaren kunnantalolla. Tilaisuuteen osallistui noin 100 henkeä ja kirjallisia palautteita saatiin parikymmentä kappaletta.

Ohjelmasta on pyydetty Vaasan kaupungin, Mustasaaren kunnan, Österbottens Förbund- Pohjanmaan liiton, Museoviraston, Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen, Länsi- Suomen lääninhalituksen sosiaali- ja terveystoimen/ Vaasan yksikkö, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirin, Böle Skifteslagin, Österbottens Jaktvårdsdistriktin ja Pohjanmaan kauppakamarin sekä Vikingborgs Ungdomsföreningin lausunnot.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 5 kappaletta ja mielipiteitä on saapunut 3 kappaletta. Lausunnot ja mielipiteet on 12.12.2006 lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön.

3.1. Lausunnot

Museovirasto toteaa, ettei Valtatie 8 läheisyydestä välillä Kotiranta- Stormossen tällä hetkellä tunnetta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kyseinen tielinjaus ei sijoitu valtakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin tai kulttuurimaisema- alueisiin. Vaihtoehto 2 (uusi tielinjaus) vaikuttaa Bölentien tuntuman liikennejärjestelyihin ja kylärakenteeseen, mikä tulee huomioida eri vaihtoehtojen arvioinnissa ja hankkeen jatkosuunnittelussa. Muilta osin pitää Museovirasto arviointiohjelmaa asianmukaisesti laadittuna ja esitettyjä toimenpiteitä kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnista riittävänä.

Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus ilmoittaa, ettei sillä ole huomauttamista arviointiohjelmasta, joka keskittyy hyvin suunnittelualueen kannalta olennaisiin ympäristövaikutuksiin.

Österbottens Förbund- Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossaan, että Sepänkylän ohitustie on voimassa olevassa seutukaavassa osoitettu valtatievarauksena. Maakuntakaavaehdotuksessa Sepänkylän ohitustie (Vaasan pohjoinen sisääntulotie) on edelleen valtatievarauksena kaavamerkinnällä uusi tielinjaus. Näin ollen hanke on sekä voimassa olevan vahvistetun seutukaavan että maakuntakaavaehdotuksen mukainen. Sepänkylän pohjavesialue on maakuntakaavaehdotuksessa osoitettu merkinnällä tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Kaavailtu tielinja ylittää kyseisen pohjavesialueen noin 600 m matkalta, nykyinen tielinja puolta pidemmältä matkalta.

Pohjanmaan liiton mielestä arviointiohjelmasta ilmenevät hyvin ne asiat, jotka lain mukaan on esitettävä. Arviointiohjelma on kaksikielinen, siinä on hyvin tuotu esille hankkeen tausta, hankkeen liittyminen muihin tiesuunnitelmiin ja maankäyttösuunnitelmiin. Arviointiohjelma on selkeä ja havainnollinen. Siinä on mm. paljon värikuvia ja karttoja. Arviointiselostuksessa karttaliitteiden karttapohjat voisivat olla tummemmat. Ympäristövaikutusten arvioinnin aikataulu on suhteellisen tiukka mutta realistinen.

Lopuksi liitto toteaa, että Sepänkylän ohitustien toteuttaminen on liikenteellisesti välttämätön, koska Vaasan pohjoinen sisääntuloliikenne on vilkas (8000- 13500 ajon./vrk). Sepänkylän keskustan kehittymiselle nykytilanteen hajanaisuus ja liikenteen ruuhkaisuus on todellinen ongelma. Liitto huomauttaa myös, että kauppakeskuksen kehittäminen on alkanut siitä lähtökohdasta, että Sepänkylän ohitustie toteutuu. Nopeaa ratkaisua ohitustien toteuttamiselle edellyttävät myös kasvussa olevat Bölen asuntoalue ja Lintuvuoren teollisuusalue sekä Botniahalli ja Stormossenin seudullinen jätekeskus.

Vaasan kaupunginhallituksen lausunnossa todetaan, että arvioinnissa keskeisellä sijalla tulee olemaan liikenteen määrien ja niiden siirtymien ennustaminen. Tässä voidaan hyödyntää Vaasan kaupunkiseudun uutta tieverkkosuunnitelmaa, jonka laatiminen on juuri käynnistynyt Vaasan tiepiirin, Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan yhteistyönä. Tarvitaan yhteistyötä tulevan YVA- selvityksen ja tieverkkosuunnittelun välillä.

Kaavoitus Vaasassa on edennyt siten, että arviointiohjelman esittelyosassa (luku 1) olevat tiedot kaipaavat tarkennusta. Sama koskee muita hankkeita. Korjauksina ja tarkennuksina kaupunki esittää :

- Kivihaan tarkistusalueen asemakaavamuutoksen pitäisi saada lainvoima vuoden 2006 lopussa
- Kivihaan laajennusalueen asemakaavan pitäisi olla valmis keväällä 2007, asemakaava pitää sisällään välitieteyhteyden Kokkolantien pohjoispuolella sekä Kemiran yhteyden ohikulkutiehen
- Pukinkulman asemakaavamuutos pitäisi olla valmis loppuvuodesta 2007, asemakaavan muutos liittyy oleellisesti Kemiran liikenneyhteyksiin
- Purolan alueen asemakaavoitus on tarkoitus olla valmis keväällä 2007; asemakaava pitää sisällään välitieteyhteyden Kokkolantien eteläpuolella
- Bölen asemakaavoitus Vaasan puolella lähtee käyntiin vuoden vaihteessa 2007 ja ensimmäisen vaiheen asemakaavoitus on tarkoitus olla valmis vuoden 2007 lopussa
- laatukäytävätyön pitäisi olla valmis keväällä 2007
- Vaasan yleiskaava valmistuu vuoden 2007 lopulla

Lisäksi kaupungin lausunnossa todetaan, että nykytilanteen kuvaus (luku 3) painottuu jo tehtyihin luontoselvityksiin. Vaasan yleiskaavan sisältöä voisi myös kuvata ja lisätä yleiskaavakartta raporttiin mm. siksi, että juuri siinä näkyy parhaiten tiehankkeen merkitys tulevalla kaupunkiseudulla. Vastavasti Vaasan asemakaavojen kuvauksia hankkeen ympäristössä voisi esittää tarkemmin varsinkin siitä näkökulmasta, että kaavat eivät ole päässeet toteutumaan tieyhteyspuutteen vuoksi. Liikenne- ennuste on syytä uusida tieverkkosuunnitelman pohjalta.

Vaihtoehtojen tarkasteluun (kohta 4) kaupunki esittää mukaan otettavaksi sellaiset katuyhteydet, jotka sisältyvät olemassa oleviin asemakaavoihin tai joiden merkitys muuttuu eri vaihtoehdoissa. Tällaisia katuja ovat : Paasitie, Otsontie, Toukolantie, Impivaarantie, Taula- Matintie ja Välitie (alueina mm. Kivihaka, Kotiranta, Impivaara, Purola ja Metsäkallio).

Vaikutusten arvioinnissa (kohta 6) painotetaan välittömiä vaikutuksia. Vaasan kaupunginhallitus ei pidä sitä riittävänä ja toteaa, että tiehankkeella on kauaskantoisia vaikutuksia kaupunkiseudun aluerakenteessa ja näitä pitää tarkastella vaikutusarvioinnissa. Erityisesti yritysten toiminta- ja kehitysedellytykset tulee ottaa tarkastelun piiriin. Tiehanke vaikuttaa selvästi kaupunkiseudun vetovoimaan yritysten sijaintipaikkana. Hyvä asia on, että maankäyttöön liittyvien seikkojen arviointi tehdään yhteistyössä kuntien kaavoittajien kanssa. Taloudellisten ja liikenteellisten vaikutusarviointien sisältöä pitää tarkentaa. Ohjelmasta ei käy riittävästi ilmi niihin sisältyvät osat.

Vaikutukset ihmisiin ja asuinolosuhteisiin on selvitettävä perusteellisesti. Esimerkiksi liikennemelun vaikutuspiirissä asuvien määrä on selvitettävä kaikissa vaihtoehdoissa ilman melusuojausta ja tarvittavan melusuojauksen kanssa. Tämä erityisesti siksi, että nykyisen näkemyksen mukaan tiehallinnolla ei välttämättä ole rahoitusta melusuojarakenteille.

Vaikutusten arvioinnissa on myös hyvä miettiä kokonaisvaltaista ekologista toimintakykyä ja alueen kestävyyttä.

Mustasaaren kunnan kaavoitusjaosto on kokouksessaan merkinnyt asian tiedoksi ja todennut, ettei arviointiohjelmaan ole huomauttamista. **Mustasaaren kunnanhallitus** on hyväksynyt tämän omaksi lausunnokseen.

3.2 Mielipiteet

A. Mielipiteen esittäjä kannattaa vaihtoehtoa 1- ja pitää vaihtoehtoa 2- erittäin huonona. Tie rikkoisi ja jakaisi koko Bölen. Koko kaunis maalaismaisema/yhteisö olisi pilalla. Kirjoittaja ei ymmärrä, mitä järkeä olisi rakentaa uusi tie metsän halki, vahingoittaa luontoa ja ihmisiä kun olemassa oleva Kokkolantie voitaisiin parantaa. Ainakaan Sepänkylän keskusta ei mielipiteen esittäjän mukaan siitä kärsisi vaan päinvastoin.

B. Kirjoittajan mielestä mikään vaihtoehto ei täytä valtatieksi sopivaa linjausta valtakunnallisesti katsoen. Hän pitää virheenä Vaasan moottoritien tuomista Vaasan torille asti ja kulkemaan läpi Vaasan ja Sepänkylän taajamien, eikä katso että Sepänkylän ohitus lyhyellä kiertotiellä korjaisi asiaa. Mielipiteen kirjoittaja katsoo, että vaihtoehto 2 mukaisella tiellä tuhlataan rahaa ja aiheutetaan saaste-, melu- ja muita ympäristöhaittoja ennestään puhtaalle alueelle, eikä kuitenkaan valtakunnallisesti katsoen saada parannusta matkan lyhenemisenä tai millään muillakaan perusteilla. Matkan lyhennystä ja taajamien liikenneturvallisuutta parantaisi vieminen VT 8 linjaus tarpeeksi etäälle, esi-

merkiksi välille Helsingby- Vassor kuten suunnitelmassa vuonna 1990 on esitetty. Silti nykyiselle pohjoiselle Vaasan ulosmenotien nykyisessä tiekäytävässä voitaisiin tehdä liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä. Kirjoittaja pitää arvioitavaa ohikulkutiehanketta vanhentuneena, sen suunniteluun on jo 15 vuoden aikana tuhlatu rahaa. Parempi vaihtoehto olisi käyttää rahat liikenteen solmukohtien korjaamiseen.

C. Mielipiteen kirjoittajat (2) toteavat hankkeen olleen vireillä lähes 40 vuotta ja se että rahoitusta ei sinä aikana ole saatu, osoittaa sen onko hanke tarpeellinen. Sepänkylästä on tullut lähiö, liikenne kasvanut, liikennevalot saaneet sen kuitenkin sujuvaksi. He ihmettelevät perusteluja tarpeesta ajaa 80-100 km/t ja katsovat että Kivihaan alue olisi kuitenkin tulppana, liikenneonnettomuudet eivät loppuisi, ja mitä säästyneillä minuuteilla tai sekunneilla tekee. Arviointiohjelmassa tulisi huolellisesti miettiä VE 2:n vaikutuksia Sepänkylän ja Bölen yhdyskuntarakenteeseen ja kulkuyhteyksiin.

100 m päässä siitä on myös uusi päiväkotikoti Bölesundsvägenin varrella. Koulukeskusalueen ja terveyskeskuksen välissä on ainoa lähiviheralue kouluille ja päiväkodeille. Sitä käytetään harrastuksiin ja opetukseen ja sen luonto on rikas. Koulukeskuksessa koululaisia ja päiväkotilapsia on noin 1650 kpl. Myös Karperöjärven läheisyys on huomioitava ja tiehankkeen vaikutus pohjavesialueeseen tutkittava. Kirjoittajat esittävät, että ympäristövaikutusten arviointi on tehtävä ilman ennakkokäsityksiä ja viittaavat ohjelman 4.1 kappaleessa esitettyyn etukäteiskannanottoon siitä, ettei vaihtoehto nykyisessä liikennekäytävässä vastaa hankkeen liikenteellisiä vaatimuksia.

Kappaletta 8 haittojen lieventämisestä kirjoittajat pitävät tärkeänä ja erityisesti huomioitavana.

Tie tulisi 20 metrin päähän heidän keittiönikkunastaan. He odottavat rakentavia keskusteluja asiasta ja vaativat että heidän rakennuksensa ja alueensa otetaan tarkkaan huomioon, toimivat melusuojaukset rakennetaan ja ääneneristystä taloon.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Uuden 1.9.2006 voimaan tulleen asetuksen (713/2006) voimaantulo- ja siirtymäsäännösten mukaan noudatetaan ennen 1.9.2006 voimassa olleen asetuksen arviointiohjelman sisältöä koskevia säännöksiä edelleen sellaisen arviointiohjelman osalta, joka on toimitettu yhteysviranomaiselle ennen 1.1.2007.

Arviointiohjelman sisältö on pääosin sovellettavan YVA- asetuksen 11§ mukainen.

Arviointiohjelmasta saaduissa lausunnoissa ja mielipiteissä on esitetty näkökohtia, jotka on yhteysviranomaisen lausunnossa otettu huomioon siltä osin kuin käy ilmi tästä lausunnosta.

4.1 Hankekuvaus

Valtatie 8 on Vaasan kaupunkiseudun merkittävimpiä tieyhteyksiä. Tarkasteltava tieosuus kulkee Vaasan Kotirannan sekä Mustasaaren Stormossenin alueen välillä. Se palvelee sekä pitkämatkaista ohikulkuliikennettä että seudun maankäyttöä ja elinkeinoelämää. Tieosuus on noin 7 km pitkä. Liikenneturvallisuus on tiejakson suurin ongelma, myös mm. tien suhteellinen kapeus, liikenteen sujuvuus ja maankäytön tarpeet. Liikennemäärä on 8000- 13500 ajon./vrk (KVL 2004). Tiejaksolla on vuosina 2000- 2004 sattunut keskimäärin 4,2 henkilövahinko- onnettomuutta vuodessa ja onnettomuudet ovat kasaantuneet tasoliittymiin. Hankkeen tavoitteena on toimiva liikennematkaisu.

Arviointiohjelmassa on esitetty YVA- asetuksen 9§:ssä edellytetyt tiedot. Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset on kuvattu lähinnä vain tiesuunnittelun näkökulmasta, muut on selostuksessa täydennettävä. Arviointiselostuksessa on 10§:n mukaan esitettävät kaikki 9§:n tiedot tarkistettuina.

4.2 Vaihtoehdot

Hankkeen vaihtoehdot ovat arviointiohjelmassa:

VE 0 jossa valtatie säilyy nykyisellään. Ns. 0- vaihtoehto toimii arvioinnin vertailuvaihtoehtona, ei edellytä suunnittelua.

VE 0+ nykyisen tiestön pienet parantamistoimenpiteet. Lähtökohtana on ettei ohikulkutietä rakenneta, ja tämä vaihtoehto voi olla VE 1:n ensimmäinen toteutusvaihe.

VE 1 valtatie 8:n parantaminen nykyisessä tiekäytävässä. Sisältää VE 0+ toimenpiteet ja lisäksi nelikaistaistamista, eritasoliittymiä, rinnakkaistiejärjestelyjä, liittymien kanavointoja, kevyen liikenteen järjestelyjä ja ympäristönparantamistoimenpiteitä.

VE 2 ohikulkutievaihtoehto. Valtatie 8 parannetaan uuteen maastokäytävään aikaisemmin laaditun tiesuunnitelman pohjalta.

Vaasan ohikulkutiestä välillä Helsingby- Vassor Mustasaaren kunnassa on laadittu yleissuunnitelma vuonna 1990. Tiehallinnon mukaan hankkeen jatkosuunnittelua ei käynnistetty, koska hanke ei ollut liiketaloudellisesti kannattava. Tätä yhteyttä on usein esitetty vaihtoehdoksi valtatie 8 parantamiseksi välillä Kotiranta- Stormossen. Arviointiohjelmassa todetaan, että pääosa, arviolta 90 % liikenteestä Sepänkylän kohdalla on Vaasaan/ Vaasasta suuntautuvaa liikennettä, joten se ei ole vaihtoehto VT 8:n parantamiselle kyseessä olevalla välillä.

Vaihtoehtojen muodostamisen osalta arviointiohjelman mukaan on YVA- menettelyä koskevassa neuvottelussa ympäristöministeriön kanssa keskusteltu, että ohikulkutievaihtoehtona tutkitaan ainoastaan tiesuunnitelman mukaista linjausta, koska maankäyttö on vuosien varrella suunniteltu ja toteutettu oletuksella, että ohikulkutie rakennetaan. Ainoana realistisena vaihtoehtona ohikulkutielle oli keskusteluissa pidetty tien parantamista nykyisessä käytävässä. Ohjelmassa ilmoitetaan alustavana käsitteenä, ettei tämä vaihtoehto täytä hankkeelle asetettuja liikenteellisiä tavoitteita, mutta sitä ei ole perusteltu tarkemmin.

Yhteysviranomaisen esittää, että vaihtoehdot on arvioinnissa tutkittava tasapuolisesti.

Vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuus ratkeaa osaltaan myös käsiteltäessä lupaa poiketa kiellosta hävittää ja heikentää liito- oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, mikä koskee ainakin vaihtoehtoa 2 ja mahdollisesti vaihtoehtoa 1. Tässä lausunnossa ei poikkeamismahdollisuuteen ole mahdollista ottaa kantaa, mutta yhteysviranomaisen esittää, että hankkeesta vastaava vielä tutkisi sellaisen vaihtoehto 2:n alavaihtoehdon, jossa em. ongelmat mahdollisuuksien mukaan vältettäisiin. Ellei vaihtoehdon muodostaminen onnistu, asia on selostuksessa tarkemmin perusteltava.

4.3 Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Tiesuunnitteluprosessin kytkentä YVA- menettelyyn tapahtuu esisuunnitelmia laadittaessa. Myöhemmin laadittavissa hankesuunnitelmissa YVA- menettelyn aikaisia selvityksiä täsmennetään ja haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.

Selvityksiä ja tuloksia voitaneen myös hyödyntää mm. kuntien asema- ja yleiskaavoissa ja muissa suunnitelmissa sekä niiden tarkistuksissa.

4.4 Arvioitavat ympäristövaikutukset ja niiden selvittäminen

Arviointiohjelmassa oleva vaikutusalueen raja on arvio, se täsmentyy selvitysten edetessä.

Suunnitellut vaikutusten selvitykset kattavat todennäköisesti pääosin eri ympäristövaikutukset joita hankkeessa voi olettaa esiintyvän, menetelmät joilla niitä aiotaan selvittää ja millaiseen informaatioon perustuen, mutta niiden kuvaus on osin melko yleisellä tasolla. Arviointiselostuksessa luonnollisesti edellytetään täsmällisiä kuvauksia.

Pääasiassa aiotaan käsitellä välittömiä vaikutuksia. Vaasan kaupunki on lausunnossaan esittänyt huomion kiinnittämistä myös välillisiin vaikutuksiin, ja myös yhteysviranomaisen mielestä niitä on aiheellista tarkastella hieman laajemmin tämän tyyppisessä hankkeessa. Välillisten vaikutusten vaikutusalue voi olla erilainen kuin välittömien, mikä voidaan selostuksessa myös esittää.

Vaikutukset aluerakenteeseen ja maankäyttöön

Hankkeen vaikutuksia aluerakenteeseen arvioidaan yhdessä kuntien kaavoittajien kanssa. Samalla kannattaa kirjata kaavojen mahdolliset muutostarpeet eri vaihtoehtoisissa ja myös esimerkiksi olemassa olevien kaavojen melumääräykset ja mahdolliset varaukset melusuojaustoimenpiteille.

Vaasan kaupungin lausunnossa mainittu Vaasan kaupungin, Mustasaaren kunnan ja Vaasan tiepiirin yhdessä käynnistämä uusi tieverkkosuunnitelma ja tuleva Vaasan yleiskaava toisivat uutta tietoa myös valtatie 8 parantamista ajatellen liikennemäärien ja –tarpeiden osalta. Kysymys on kuitenkin myös aikataulujen yhteensovittamisesta tarvittavilta osin. Arviointiprosessin aikataulu on nykyisellään melko tiukka. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä sitä että hanketta vastaava selvittää yhdessä kuntien kanssa mitä selvityksiä voidaan hyödyntää ja miten eri suunnitelmat ja hankkeet parhaiten sovitettaisiin yhteen myös tätä ympäristövaikutusten arviointia ja ympäristöhaittojen ehkäisyä ja lieventämistä ajatellen.

Vaasan yleiskaavan valmistuminen vuoden 2007 loppuun mennessä on kaupungin tavoite, mutta kaavojen aikataulu saattaa helposti venyä eri syistä. Yleiskaavan perusteena olevia selvityksiä Länsi- Suomen ympäristökeskus piti lausunnossaan osittain vanhentuneina tai puutteellisina. Asemakaavoitus ei arvioitavan valtatie 8 parantamishankkeen vaikutusalueella näytä kaikilta osin olevan yhteensovitettu työn alla olevan yleiskaavan kanssa. Tiehankkeen kannalta sinänsä on tärkeää, että eri osat saadaan täsmäämään keskenään, koska alueen liikenteen sujuvuus ja liikenneturvallisuuden parantaminen vaativat joka tapauksessa ratkaisuja.

Melu ja muut päästöt

Melulle altistuvien herkkien kohteiden kartoitus on aina erityisen aiheellista ja siinä voidaan tehdä yhteistyötä kuntien asianomaisten viranomaisten kanssa. Yöaikainen melu tulisi myös ottaa mukaan selvityksiin.

Tulisi myös varmistaa, aiheutuuko tai onko alueella tärinäongelmia.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Hankkeen vaihtoehtojen vaikutukset on tutkittava laajemmin Karperöfjärdenin suunnalla. Linnuston suojelun lisäksi on syytä selvittää myös vaikutukset nykyiseen asutukseen jos tien perustaminen tehdään nykyiselle kosteikolle. Tämä voi johtaa pohjavesiolojen muutoksiin ja siten vaikuttaa myös rakennusten perustuksiin.

Varsinkin vaihtoehto 2 vaikuttaa myös pintavesiin ja niiden poisjohtaminen Karperöfjärdenin eteläpuolelta voi vaikuttaa järven vesitaseeseen. Pois johdettavat vedet menevät Lågfjärdsdikenin kautta Vaasan Onkilahden suuntaan ja alue pidetään kuivana pumppaamalla. Vaikutukset pumppauskustannuksiin ja Lågfjärdsbäckenin veden laatuun tulee selvittää. Varsinkin lisää happamuutta on odotettavissa kun pohjavesien taso laskee. Myös Finnbäckenin vedenlaatuvaikutuksia on syytä arvioida. Seurantaohjelma on todennäköisesti tarpeen ainakin Karperöfjärdenin osalta sekä linnuston että veden laadun ja määrän tarkkailemiseksi.

Pohjavesien osalta on ohjelmassa pientä korjattavaa; pohjavesialueen länsireuna on ohjelman kartoilla virheellinen ja kartalle merkityn "vedenottamon suoja- alue" on oikeasti "pohjavesialueen muodostumisalueen raja". Yhteysviranomaisen esittää, että myös 0+ - vaihtoehdossa tutkitaan tarvittavat pohjaveden suojaustoimenpiteet.

Vaikutukset luonnonvaroihin

Rakentamisen aikaisia vaikutuksia tulee tarkastella. Tierakentamiseen tarvittavat mahdolliset maa- ai- neukset, läjityspaikat, asfaltti- ja murskausasemat ja niiden vaikutukset on myös kuvattava ja merkittävä kartoille selvästi , otettava huomioon ja arvioitava ja tarvittavien lupien tarve tarkennettava kohtaan tarvittavat luvat ja päätökset.

Vaikutukset maisemaan ja kaupunkikuvaan.

Maisema- arvioinnin havainnollistaminen piirroksin tai valokuvasovittein on tarpeen.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

Tämä arviointi on tärkeä, ja suositeltavaa olisi haastatella asukkaita ja toimijoita. Estevaikutusten selvittäminen ja siinä tarvittava haittojen vähentäminen edellyttää huolellista tarkastelua.

Vaikutukset luontoon, kasvistoon ja eläimistöön

Esitetyt luontovaikutusten arviointitavat vaikuttavat pääosin asianmukaisilta.

Arviointiohjelma lähtee siitä, että vaikutusalue riippuu arvioitavasta vaikutuksesta. Tämä on järkevä periaate. Luontovaikutusten osalta pitäisi ottaa erityisesti huomioon seuraavia näkökohtia: Vaikutusaluetta ja niin ollen inventoitavaa aluetta rajattaessa on huomioitava paitsi tien ja tienpidon välittömien vaikutusten myös välillisten vaikutusten piirissä (esim. kuivattava vaikutus, vaikutus vesitalouteen) olevat luontotyytit. Arvioitaessa tien vaikutuksia Karperöfjärdenin lintuvesien suojeleohjelman kohteella ja erityisesti sen eteläpäässä pesiviin ja levähtäviin lajeihin on arvioinnit tehtävä lajikohtaisesti. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon lajien ekologiset vaatimukset. Arvioitaessa tien vaikutuksia liito-oravien elinmahdollisuuksiin on huomioitava myös tien vaikutukset lajin kulkuyhteyksille.

Selvitettäessä arvokkaita luontokohteita tulisi erityisesti huomioida luontotyytit, joita suojaa Luonnon-suojelulain, Metsälain ja Vesilain määräykset.

Mitä tulee erilaisten lupien tarpeeseen on huomattava, että vaihtoehto 2 ja mahdollisesti myös vaihtoehto 1 edellyttävät että hankkeelle saadaan lupa poiketa Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisesta kiellosta hävittää ja heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Poikkeamislupa voidaan myöntää, mikäli muuta tyydyttävää vaihtoehtoa ei ole, luontodirektiivin 16 artiklan mukaiset poikkeamisperusteet täyttyvät eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilymistä. Poikkeamisperusteita ovat mm. lajin suojelutarve, vakavien vahinkojen ehkäisy, yleisen edun kannalta pakottavat syyt sekä tutkimus- ja koulutus-tarpeet. On siis huomattava, että mikäli tyydyttäviä vaihtoehtoja on tai linjausta muuttamalla liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen voitaisiin välttää, ei edellytyksiä luvan myöntämiselle ole.

Muuta

EU:n direktiivin vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta, ns. Seveso II-direktiivin, mukaisia tuotantolaitoksia, on Vaasassa kolme; Kemira joka sijaitsee valtatie 8:lta länteen, muut ovat Vaskiluodossa, Suomen Petrooli ja Shell. Tällaista laitosta koskee ns. konsultointivyyhyke, jolla tapahtuva kaavoitukseen ja rakentamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kemiran osalta konsultointialueeksi on määritetty 1,5 km (YM:n kirje 3/501/2001). Kemiran yhteyttä valtatieverkostoon ollaan asemakaavalla tarkistamassa. Vaarallisten aineiden kuljetusten riskit tulee selvittää arvioinnissa.

Kohtaan 1.4 Hankkeen liittyminen muihin suunnitelmiin yhteysviranomaisen esittää lisättäväksi syksyllä 2006 päättyneen ympäristövaikutusten arvioinnin Salvor Oy:n hankkeesta jossa Stormossenin alueelle sijoitettaisiin pilaantuneiden maiden ja teollisuuden sivutuotteiden käsittelykeskus.

Samaan kohtaan 1.4 esittää Vaasan kaupunki lausunnossaan lisäyksiä ja aikataulutarkistuksia, jotka on luonnollisesti syytä huomioida. Pienenä tarkennuksena arviointiohjelmaan mainittakoon yleiskaavoituksen osalta vielä ettei Vaasan Kotirannan osayleiskaava ole oikeusvaikutteinen yleiskaava.

4.5 Osallistuminen

Osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen huomioon ottaminen on keskeistä arviointimenetel-lyssä. Arvioinnissa on kansalaisille ja sidosryhmille varattu riittävä mahdollisuus ilmaista mielipi-teensä. Yleisötilaisuuksista saatu kirjallinen palaute hyödynnetään myös arvioinnissa. Yhteenvedo kommenttien sisällöstä on syytä liittää arviointiselostukseen.

4.6 Raportointi

Arviointiohjelma on selkeä kokonaisuus ja hyvin luettavaksi rytmitetty ja kuvitettu. Vaihtoehtokartoilla on merkinnät tässä vaiheessa selvitetystä asioista kuten pohjavesialue, lintuvesien suojeluohjelma-alue, liito-orava alueet jne., ja selvitysten jälkeen voidaan täydentää muilla tiedoilla.

4.7 Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Yhteysviranomainen on edellä esittänyt täydennyksiä selvityksiin ja muutoin arviointiohjelmaan ja myös saapuneissa lausunnoissa esitetyt lisäykset ja korjaukset tulee ottaa huomioon tai perustella poistaminen oleellisilta osin.

Haitallisten vaikutusten ehkäisyyn ja lieventämiseen tai rajoittamiseen tulee selostusvaiheessa kiinnittää erityistä huomiota YVA-asetuksen mukaisesti ja myös erityisesti ottaen huomioon hankkeen ja sen vaihtoehtojen sijainti yhdyskuntarakenteessa.

Seurantaohjelmaan otettavat asiat on syytä määritellä.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä 2.1.2007 alkaen virka-aikana yhden kuukauden ajan Vaasan kaupungin kansalaisinfossa, Kirjastokatu 13, sekä Mustasaaren kunnanvirastossa, Keskustie 4 ja lisäksi luettavissa ympäristöhallinnon internet-sivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi > hankelista > vireillä olevat hankkeet.

Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Länsi-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa. Lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille.

Pertti Sevola
Johtaja

Riitta Kankaanpää-Waltermann
Kehityspäällikkö

Suoritemaksu 4880 €

Jakelu

Tiehallinto, Vaasan tiepiiri, suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät
Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl kaksikielisiä arviointiohjelmia
Ympäristöministeriö
Länsi-Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto, Vaasan yksikkö

Suoritemaksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1237/2003) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Valtion maksuperustelain 11b§:n mukaan maksua koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun mää-

räämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä.